

UPPSALA
UNIVERSITET

Förvärvsstrategi

för Uppsala universitetsbibliotek

Fastställd av Överbibliotekarien den 21/12 2022

Syftet med bibliotekets förvärv är att tillgodose informationsbehoven för forskning och utbildning inom universitetets vetenskapsområden för både dagens och framtidens användare. Det material som förvärvas blir en del av bibliotekets samlingar som har byggts upp under flera hundra år. Den här strategin beskriver principerna för bibliotekets samlade förvärv av media. Syftet är att skapa transparens och tydlighet kring hur biblioteket förvärvar och bygger samlingar. Bibliotekets förvärv ska präglas av allsidighet och kvalitet och svara mot behov inom hela universitetet. Genom att förvärvet präglas av allsidighet, bredd och mångfald bidrar bibliotekets samlingar även till fri åsiktsbildning och till det demokratiska samhällets utveckling (Bibliotekslag SFS 2013:801).

Bibliotekets mediabudget beslutas av Konsistoriet och täcker både media- och publiceringskostnader. Särskilt avsatta fondmedel finns för förvärv av specialsamlingar.

Förvärvsstrategin utgår från universitetets och universitetsbibliotekets mål och strategier och uppdateras vid behov. Strategin fastställdes av Överbibliotekarien den 21/12 2022 (dnr UB 2022/72).

Principer för förvärv

- Förvärvet är till största delen styrt av användarnas behov. Ett visst kompletterande förvärv sker i syfte att bygga en ämnesmässigt balanserad samling. Övergripande urvalskriterier för bibliotekets förvärv och publiceringsstöd är efterfrågan, kvalitet, kostnadseffektivitet och bred ämnestäckning för att möta universitetets behov.
- Biblioteket förvärvar tryckta och elektroniska monografier och tidskrifter, databaser och andra elektroniska resurser samt handskrifter, kartor och bilder. För att tillgodose användarnas behov av öppet tillgänglig publicering tillhandahåller biblioteket avtal för öppen publicering.
- Biblioteket prioriterar inköp av elektroniska resurser framför tryckt material när det är möjligt. Syftet är att öka tillgången till informationen. E-böcker köps när så är möjligt utan begränsningar för användning och nedladdning (DRM-fritt). E-tidskrifter förvärvas i första hand med arkivrättigheter.

Strategier för förvärv och urval

- Bibliotekets målsättning är att förvärva material som är relevant för universitetets användare och biblioteket välkomnar därför inköpsförslag. Biblioteket bedömer om ett förslag från en användare leder till inköp eller till fjärrlån från ett annat bibliotek. Om inköpsförslaget avslås ges en kort motivering. Avslag beror i regel på begränsade resurser eller att materialet – alternativt likvärdigt material – redan finns i bibliotekets samlingar. Material som inte bedöms vara relevant för i första hand studenter och forskare vid universitetet avslås också.

- Genom lagen om pliktleveranser erhåller biblioteket ett exemplar av allt svenskt tryck. Det material som bedöms relevant för universitetets behov införlivas i samlingarna. Uppsala universitetsbibliotek har inget uppdrag att bevara allt material som kommer som pliktleverans.
- För äldre material och specialsamlingar är donationer ett viktigt förvärvssätt. Biblioteket har dock begränsade möjligheter att ta emot donationer och förbehåller sig därför rätten att göra eget urval ur materialet samt att fritt förfoga över mottaget material i enlighet med bibliotekets riktlinjer för donationer.
- Biblioteket gör, utöver punkterna ovan, kompletterande förvärv i syfte att bygga en ämnesmässigt balanserad samling. Hit hör att proaktivt förvärva till exempel referensverk och handböcker till bibliotekets samling samt att retroaktivt komplettera luckor i samlingen. Kompletterande förvärv görs också efter en bredare bevakning inom ett ämnesområde, till exempel nya forskningsområden eller för att spegla samtiden och samhället.

Arbetsätt

- För att säkerställa ett relevant och likvärdigt förvärv arbetar biblioteket i dialog med universitetets institutioner i förvärvs- och publiceringsfrågor.
- Innan material införlivas i samlingarna görs en saklig bedömning av hur materialet svarar mot behov hos dagens och morgondagens användare.
- Biblioteket arbetar samordnat med förvärv inom hela universitetet, oberoende av ämne. Genom omvärldsbevakning och utveckling av arbetsätt strävar biblioteket efter att förvärva så effektivt och rationellt som möjligt.
- Samlingskompetensen – det vill säga kunskapen om vetenskapsområdenas olika informationsbehov, de egna samlingarna, relevanta förlag och andra resurser inom olika ämnen samt om aktuella affärsmodeller och avtal för öppet tillgänglig publicering – bibehålls och utvecklas genom kontinuerligt externt och internt lärande.
- Förvärvet av såväl tryckt som elektroniskt material utvärderas kontinuerligt mot de övergripande urvalskriterierna. Elektroniska resurser och publiceringsavtal utvärderas dessutom årligen gällande användning, kostnad och nytta inför förnyelser av prenumerationer. För det tryckta materialet görs regelbundna analyser för att identifiera behov av kompletteringar i syfte att undvika slagsidor och luckor.
- Det finns icke beslutade förslag om förändringar i pliktlagstiftningen. Biblioteket följer utvecklingen och arbetar proaktivt med olika scenarios, där ett är att Uppsala universitetsbibliotek inte längre är pliktbibliotek.

Kontakt

För frågor kring strategin eller hur biblioteket förvärvar olika typer av media kontakta [Fråga biblioteket](#).